

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/193/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317204001
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2317204001.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci žalobcu: U. U., narodený X.X.XXXX, bytom L. XXX/XX, X., zastúpený advokátom: Sidor a partneri, s. r. o., so sídlom Železničná 4/A, Hlohovec, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a iné, o odvolaní žalovaného proti výrokom II., III. rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 26C/14/2017-147 zo dňa 6.6.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. potvrdzuje.
- II. Žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 26C/14/2017-60 zo dňa 26.9.2017 výrokom I. určil, že úver vyplývajúci zo zmluvy o úvere č. 8500044621 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 31.3.2014 sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a výrokom III. rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozsudok č. k. 26C/14/2017-60 zo dňa 26.9.2017 súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 4, 5, 10, § 53c, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že úroková sadzba vo výške 70,02% ročne dojednaná v zmluve prevyšuje priemernú hodnotu ročnej úrokovej sadzby obchodných bánk v danom období (10,21%). Úroková sadzba vo výške 70,02% ročne je v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko je v rozpore s dobrými mravmi (uvedená výška odplaty vykazuje znaky úžery) a je zároveň v rozpore s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, na základe čoho možno vyvodit' jednoznačný záver, že v prípade uvedenej zmluvnej podmienky ide o neplatnosť. Súd prvej inštancie sa stotožnil s názorom žalovaného, ktorý uviedol, že uzatvorenie dohody o poskytnutí služby zo dňa 31.3.2014 nepodmieňovalo platnosť úverovej zmluvy, išlo o slobodné a vážne rozhodnutie žalobcu, že predmetnú dohodu uzatvorí, pričom odklad splátok možno vyhodnotit' skôr ako záujem spotrebiteľa, než záujem veriteľa, pričom zároveň ide o cenu plnenia, ktorá je podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vylúčená z preskúmania neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Skutočnosť, že súd prvej inštancie vyhodnotil zmluvnú podmienku ohľadne úrokovej sadzby vo výške 70,02% ročne za neplatnú podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, sama osebe neplatnosť celej zmluvy o úvere nespôsobuje, na základe čoho súd prvej inštancie žalobu v časti určenia neplatnosti úverovej zmluvy zamietol ako nedôvodnú. Ako dôvodnú časť žaloby však vyhodnotil súd prvej inštancie určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti

úveru, a to vzhľadom na skutočnosť, že zmluva neobsahuje náležitosti podľa ust. § 9 ods. 1 písm. c), f), k) zákona č. 129/2010 Z. z.. Zmluvu tvorí viacero listín, a to Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru, Zmluvné dojednania zmluvy, ako aj Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi a ak z obsahu zmluvy vyplýva nadväznosť na iné listiny, tieto tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy, avšak mal za to, že písomné vyhotovenie Zmluvných dojednaní odporuje ust. § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko je v príkrom rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na skutočnosť, že už zo zbežného pohľadu je zrejmé, že od spotrebiteľa nemožno spravodlivo požadovať, aby sa seriózne oboznámil s obsahom Zmluvných ustanovení s poukazom na písmo, akým sú tieto vyhotovené, kde mal za to, že subjekt s priemernou kvalitou zraku bez použitia relevantného optického zariadenia nie je schopný text Zmluvných dojednaní prečítať. Absentujúce náležitosti zmluvy mali byť obsiahnuté práve v časti zmluvy označenej ako Zmluvné dojednania, na ktorý argument však vzhľadom na neplatnosť Zmluvných dojednaní podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka nemožno ako na dôvodný prihliadnuť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z..

3. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd uznesením č. k. 24Co/103/2018-105 zo dňa 4.12.2018 v dôsledku podania odvolania žalobcom i žalovaným proti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 26C/14/2017-60 zo dňa 26.9.2017 uvedený rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že z odôvodnenia uvedeného rozsudku súdu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k vyhovneniu žalobe v časti určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a k zamietnutiu žaloby v časti určenia neplatnosti zmluvy o úvere. Vo vzťahu k požiadavke na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru totiž súd prvej inštancie konštatoval príkry rozpor Zmluvných dojednaní s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka so všeobecným zdôvodnením len v jednej vete, že zo zbežného pohľadu je zrejmé, že od spotrebiteľa nemožno spravodlivo požadovať, aby sa seriózne oboznámil s obsahom Zmluvných ustanovení s poukazom na písmo, akým sú tieto vyhotovené, že subjekt s priemernou kvalitou zraku bez použitia relevantného optického zariadenia nie je schopný text Zmluvných dojednaní prečítať. Súd prvej inštancie v odôvodnení uvedeného rozsudku sa venoval len jednou vetou strohému konštatovaniu, že úroková sadzba vo výške 70,02 % ročne je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko je v rozpore s dobrými mravmi (uvedená výška odplaty vykazuje znaky úžery) a zároveň v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, z čoho vyvodil jednoznačný záver, že v prípade tejto zmluvnej podmienky ide o neplatnosť. Obdobne vo vzťahu k namietanej neplatnosti dohody o poskytnutí služby súd prvej inštancie uviedol, že sa stotožnil s názorom žalovaného, že uzatvorenie predmetnej dohody nepodmieňovalo platnosť úverovej zmluvy, išlo o slobodné a vážne rozhodnutie žalobcu, že predmetnú dohodu uzatvorí, pričom odklad splátok možno vyhodnotiť skôr ako záujem spotrebiteľa, než záujem veriteľa, a to bez akéhokoľvek právneho zdôvodnenia stotožnenia sa s argumentáciou žalovaného. Súd prvej inštancie v uvedenom rozsudku vôbec nereagoval na argumenty žalobcu a neposkytol mu žiadnu repliku na ním predstreté právne otázky týkajúce sa namietanej neplatnosti zmluvy o úvere. Za týchto okolností rozsudok súdu prvej inštancie nebol v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom, odňal stranám možnosť konať pred súdom. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie 26C/14/2017-60 zo dňa 26.9.2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku) s tým, že povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne vec prejednať, znova posúdiť žalobou uplatnené nároky vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

4. Súd prvej inštancie po zrušení a vrátení mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolacím súdom opäť vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 26C/14/2017-147 zo dňa 6.6.2019, ktorým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že úver vyplývajúci zo zmluvy o úvere č. 8500044621 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 31.3.2014 sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, výrokom II. rozhodol, že zmluva o úvere č. 8500044621 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 31.3.2014 je neplatná a výrokom III. žalobcovi priznal 100% náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia.

5. Rozsudok č. k. 26C/14/2017-147 zo dňa 6.6.2019 súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 4, 5, 10, § 53c, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods.

1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

6. Vecne argumentoval súd prvej inštancie vo vzťahu k výroku II. rozsudku č. k. 26C/14/2017-147 zo dňa 6.6.2019 tým, že na určenie neplatnosti zmluvy je daný naliehavý právny záujem, keďže sa určenia domáha spotrebiteľ zo spotrebiteľského vzťahu, a to prihladnuc na ustálenú judikatúru súdov (NS SR sp. zn. 1 Obo/23/2008), nakoľko mal za to, že spotrebiteľ sa iným spôsobom nevie domôcť potvrdenia žiadanej skutočnosti. Ďalej súd prvej inštancie argumentoval tým, že výška úrokovej sadzby uvedená v predmetnej zmluve (70,02%) nezodpovedá (v neprospech žalobcu) výške priemernej úrokovej miery z úverov peňažných ústavov v čase uzavretia predmetnej zmluvy. Podľa tabuľky priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk uverejnenej na internetovej stránke Národnej banky bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 10,21% pre podobné typy úverov so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby v mesiaci marec 2014. Dohoda o výške úrokov musí byť (v zmysle judikatúry slovenských súdov, napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 5.11.2014, sp. zn. 3 Co/114/2014, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.6.2013, sp. zn. 4 Cdo 51/2012) v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, čo znamená, že výška úrokov sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. Dohodnutá výška úrokovej sadzby podstatne prevyšuje mieru z úverov obchodných bánk v čase uzavretia predmetnej zmluvy, teda ide o neplatný právny úkon. Slovenské súdy v sporoch, kde vystupoval žalovaný, viackrát označili obdobne vysokú úrokovú sadzbu za neprijateľnú a v rozpore s dobrými mravmi. Takýto rozpor s dobrými mravmi a neplatnosť právneho úkonu judikoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, od ktorého názoru sa súd prvej inštancie nemal dôvod odkloniť.

7. Súd prvej inštancie výrokom III. rozsudku č. k. 26C/14/2017-147 zo dňa 6.6.2019 žalobcovi ako plne úspešnej strane sporu priznal náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v miere 100%.

8. Proti výrokom II., III. rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 26C/14/2017-147 zo dňa 6.6.2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti zmluvy odôvodnil v odseku 21. s odkazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Obo/23/2008, iné dôvody neuviedol. Postup súdu prvej inštancie je popri nepreskúmateľnosti vecne nesprávnym, pretože odkazované rozhodnutie bolo vydané za odlišnej procesnej úpravy a tiež odlišného skutkového a právneho stavu. Žalovaný namieta tiež voči rozsudku, že tento neobsahuje žiadne vecné dôvody prijaté na základe vykonaného dokazovania o tom, že zmluva je neplatná. Žalovaný navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., III. a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie.

9. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, dostatočne odôvodnený, sledujúci prevládajúcu názorovú líniu všeobecných súdov Slovenskej republiky a odvolanie žalovaného považuje v celom rozsahu za nedôvodné, resp. dôvody, ktoré žalovaný uvádza ako vady rozhodnutia, nie sú správne, nemajú oporu v priebehu konania ani odôvodnení rozsudku. V čase rozhodnutia súdu prvej inštancie bola v platnosti novela zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch vykonaná zák. č. 279/2017 Z. z. a účinná od 1.1.2018, v ktorej zákonodarca v § 11 ods. 4 stanovil, že spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru žalobou. Je teda zrejmé, že podmienky splnené boli, nakoľko vyplývajú z platnej právnej úpravy v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z.. Pokiaľ žalovaný namieta, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmý dôvod, pre ktorý mal súd prvej inštancie za to, že zmluva o úvere nebola uzatvorená platne, potom v tejto súvislosti je potrebné poukázať na bod 25. rozhodnutia. Žalovaný neuviedol v rámci odvolania také dôvody, na základe ktorých by bolo potrebné zmeniť alebo zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu, v akom ho žalovaný napadol odvolaním. Žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), h) Civilného

sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex officio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku II. o určení neplatnosti zmluvy o úvere a vo výroku III. o nároku na náhradu trov konania (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

11. Odvolací súd v prejednávanej veci v súlade s ustanovením § 382 Civilného sporového poriadku vyzval strany, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovení § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci súdom prvej inštancie neboli použité.

12. K výzve odvolacieho súdu sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení uviedol, že ustanovenie § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 1.1.2018 umožnilo domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj určenia, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Preto je možné v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku konštatovať, že podmienky prípustnosti žaloby boli splnené. Žalobca má za to, že ustanovenie § 3 ods. 1 a ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka sú na predmetnú zmluvu plne aplikovateľné pokiaľ ide o odplatu dojednanú v podobe úrokovej sadzby spotrebiteľného úveru. Dohodnutú ročnú úrokovú sadzbu vo výške 70,02 % je potrebné jednoznačne považovať za odporujúcu dobrým mravom a absolútne neplatnú s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, keďže žalovaný si nárokuje odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky podstatne vyššiu v porovnaní s úrokovou mierou za úvery poskytované obchodnými bankami. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprímerane vysoké úroky dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne spoločensky považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Úroky musia byť dohodnuté v takej výške, ktorá nie je v rozpore s ustanovením § 3 Občianskeho zákonníka a súčasne je v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, v opačnom prípade by išlo o absolútne neplatný právny úkon. Ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka by bolo v tejto súvislosti aplikovateľné aj vo vzťahu k celkovej odplate za poskytnutý spotrebiteľský úver. Prijatím zákona č. 129/2010 Z. z. bolo zavedené aj nové znenie ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

13. K výzve odvolacieho súdu sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení uviedol, že zo strany žalobcu nebolo preukázané, že v predmetnej veci ide o neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Predmetná zmluva bola uzatvorená v súlade s ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

14. Už právoplatným výrokom I. (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozsudku súd prvej inštancie určil, že úver vyplývajúci zo zmluvy o úvere č. 8500044621 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 31.3.2014 sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Predmetom prieskumu zostal výrok II. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie určil, že zmluva o úvere č. 8500044621 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 31.3.2014 je neplatná a výrok III. rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobcovi priznal 100% náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia. Podstatou odvolacej argumentácie žalovaného vo vzťahu k výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie bolo, že v konaní neboli splnené procesné podmienky pre rozhodovanie o neplatnosti právneho úkonu a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie neobsahuje žiadne závery, na základe ktorých súd prvej inštancie rozhodol o neplatnosti zmluvy o úvere.

15. Ako prvé bolo potrebné zaoberať sa existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, že zmluva o úvere č. 8500044621 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 31.3.2014 je neplatná. Nie je pritom sporné, že žaloba v časti, ktorou sa žalobca domáha určenia neplatnosti zmluvy o úvere, je žalobou v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku a že vzťah medzi stranami sporu je spotrebiteľským. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie konštatoval danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, keďže spotrebiteľ sa iným spôsobom nevie domôcť potvrdenia žiadanej skutočnosti.

16. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

17. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

18. Odvolací súd pri rozhodovaní v prvom rade vzal do úvahy vyššie citované ustanovenie § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch. Práve ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch umožnilo spotrebiteľovi s účinnosťou od 1.1.2018 domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj určenia, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov. Teda predmetný osobitný predpis dáva spotrebiteľovi bez ďalšieho právo žalobou na súde domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmysle citovaného ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku potom platí, že v danom prípade nie je potrebné naliehavý právny záujem preukazovať. Z uvedených dôvodov je podľa názoru odvolacieho súdu možné v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku konštatovať, že podmienky prípustnosti žaloby o neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli splnené a spotrebiteľ (žalobca) sa mohol v prejednávanej veci domáhať určenia, že zmluva o úvere č. 8500044621 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 31.3.2014 je neplatná.

19. Ďalšou odvolacou námietkou žalobcu bolo tvrdenie, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia, keďže súd prvej inštancie neuviedol žiadne vecné dôvody o tom, že zmluva o úvere je neplatná.

20. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

21. V zmysle citovaného ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strán. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesto pre dohady a domnienky. V odôvodnení rozhodnutia súd teda uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ktoré dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v

prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

22. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku v odseku 22. uviedol, že dohodnutá výška úrokovej sadzby podstatne prevyšuje mieru z úverov obchodných bánk v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, teda ide o neplatný právny úkon, keďže dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka a nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. Súd prvej inštancie pri tomto závere vychádzal zo zistení, že výška úrokovej sadzby 70,02 % uvedená v zmluve o úvere nezodpovedá výške priemernej úrokovej sadzby z úverov peňažných ústavov v čase uzavretia predmetnej zmluvy, keďže podľa tabuľky priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk uverejnenej na internetovej stránke Národnej banky bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 10,21% pre podobné typy úverov so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby v mesiaci marec 2014. Na podporu tohto svojho názoru tiež súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/672/2014, na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014, na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 51/2012, na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo 1/2009, na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/296/2015. Súd prvej inštancie tak svoje rozhodnutie v časti týkajúcej sa neplatnosti zmluvy o úvere založil na konštatovaní o neplatne dojednanej odplate spočívajúcej vo výške ročného úroku z úveru (za poskytnutý úver) a z uvedeného dôvodu vyhodnotil zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzatvorenú medzi stranami sporu ako neplatnú podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

23. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobcom v odvolaní namietanej skutočnosti je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že sa žalobca s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe v časti určenia neplatnosti zmluvy o úvere vyhovel.

24. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvy o úvere odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

25. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

26. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

27. K výške úrokov a dobrým mravom sa vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/26/2011 zo dňa 26.4.2012, v ktorom konštatoval: „Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky.“ Totiž aj podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať

odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobných prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Správne v tomto smere súd prvej inštancie poukázal aj na ustálenú rozhodovaciu prax o tejto otázke a i odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie konštatuje, že judikatúra nespochybnila, že neprimerane vysoké úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere sú skutočne všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a mravným princípom. Ak súd prvej inštancie zistil, že v dobe poskytnutia úveru boli priemerné úrokové sadzby za spotrebiteľské úvery poskytované bankami v obdobných prípadoch vo výške 10,21%, jeho záveru o neprimeranosti odplaty (úroku) nemožno nič vytknúť, nakoľko ročný úrok z úveru podľa zmluvy o úvere mal dosahovať 70,02% (čím viac ako šesťnásobne presiahol odplatu obvyklú). Dojednaný úrok z úveru v preskúmanom prípade vo výške 70,02% ročne predstavuje neprimerané dojednanie o úrokovej sadzbe (v danom prípade spotrebiteľského úveru) a má charakter občianskoprávnej úžery. Tento záver spôsobuje neplatnosť právneho úkonu ako celku pre rozpor s dobrými mravmi. V tomto smere nemožno záverom súdu prvej inštancie nič vytknúť.

28. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané žalovaným nie sú naplnené a žalovaný ani v priebehu odvolacieho konania nepredstrel relevantný argument majúci súvis s prejednanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol pre neho prívodiť priaznivejšie rozhodnutie.

29. Vo vzťahu k výroku III. o nároku na náhradu trov konania žalovaný v odvolaní uviedol, že podáva odvolanie i proti tomuto výroku, avšak neuviedol žiadne odvolacie dôvody. Nakoľko odvolací súd považuje preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. vo veci samej za vecne správny a žalobca žiadnym relevantným spôsobom správnosť výroku III. o nároku na náhradu trov konania v rozsudku súdu prvej inštancie vychádzajúceho z tzv. zásady úspechu nespochybnil (v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti), nie je jeho odvolacia námietka opodstatnená.

30. S poukazom na uvedené odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

32. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).